

Стрельніков В. Педагогічна діагностика дослідницької компетентності майбутнього фахівця. *Освіта. Інноватика. Практика*, 2018. № 1 (4). С. 52-57.

Strelnikov V. Pedagogical diagnostics of research competence of the future specialists *Education. Innovation. Practice*, 2018. Issue 1 (4). P. 52-57.

УДК 378:37.012

Стрельніков Віктор

Донецький національний університет імені Василя Стуса (м. Вінниця), Україна

ПЕДАГОГІЧНА ДІАГНОСТИКА ДОСЛІДНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ

Анотація. Запропонована педагогічна діагностика дослідницької компетентності майбутнього фахівця ґрунтується на низці концептуальних положень, що відбивають сучасні тенденції розвитку освіти: спрямованість освітнього процесу та діагностики на професійно-особистісний розвиток майбутнього фахівця; визнання студента як активного суб'єкта навчальної діяльності, що віддзеркалено у поєднанні управлінської діяльності викладача і самоуправлінської діяльності студента в цілісному управлінському циклі; розгляд педагогічних явищ і процесів з позицій системного підходу, що надає можливість представити діагностику як складний об'єкт, елементи якого визначаються цілим і зумовлюють функціонування всієї системи загалом. Показано, що діагностика дослідницької компетентності майбутнього фахівця є своєрідним мотиватором як для викладача, так і для студента, змушуючи обох шукати шляхи підвищення якості навчально-виховного процесу та його результатів, стимулюючи розвиток суб'єктів діагностування.

Ключові слова: педагогічна діагностика, дослідницька компетентність, діагностична діяльність викладача, самодіагностична діяльність майбутнього фахівця.

Постановка проблеми. Одним з пріоритетних напрямів державної політики щодо розвитку освіти є постійне підвищення якості освіти, оновлення її змісту та форм організації навчально-виховного процесу. Як зазначено в Законах України «Про вищу освіту», «Про освіту», стандарт вищої освіти є основою оцінювання якості вищої освіти та професійної підготовки, а засоби діагностики вищої освіти використовуються для встановлення відповідності якості вищої освіти вимогам стандартів. Сучасний викладач повинен уміти добути інформацію про рівень навчальних досягнень студентів та прийняти відповідне рішення залежно від отриманих ним даних. Володіння формами і методами педагогічної діагностики та доцільний вибір методик сприяють ефективному аналізу особливостей організації освітнього процесу та його результатів, а відповідні управлінські рішення забезпечують якість підготовки фахівців у закладах освіти.

Аналіз актуальних досліджень показує, що теоретичне обґрунтування різних аспектів педагогічної діагностики здійснено в дослідженнях І. Підласого, К. Інгенкампа, Г. Цехмістрової та інших. Так, визначено сутність педагогічної діагностики, її предмет (К. Інгенкамп, І. Підласий, Г. Цехмістрова, І. Гутник); окреслено функції діагностування рівня навчальних досягнень (В. Максимов, Ю. Красильник, З. Слєпкань та ін.); представлено види та форми контролю навчальних досягнень студентів (Г. Цехмістрова, З. Слєпкань). Проблеми педагогічної діагностики розглянуто в дисертаціях А. Чернецова, І. Єськової, А. Маріної, Л. Давидової, Г. Цехмістрової, О. Демченко та ін., проте, незважаючи на видиме розробленість питань педагогічної діагностики в сучасних наукових джерелах, досі не існує єдиної позиції щодо сутності педагогічної діагностики та її місця в структурі діяльності викладача, її впливу на якість підготовки майбутніх фахівців.

Мета статті: дослідження змісту і сутності поняття «педагогічна діагностика» та її значення у діяльності викладача з підвищення якості дослідницької компетентності майбутніх фахівців у вищій школі.

Методи дослідження: термінологічний аналіз понять для уточнення терміну «педагогічна діагностика», «дослідницька компетентність»; узагальнення і систематизація досвіду діагностики фахівців.

Виклад основного матеріалу. розпочнемо з констатації того факту, що педагогічна діагностика є одним з найважливіших складників будь-якої дидактичної технології, невіддільною частиною дидактичного процесу, засобом для аналізу освітнього процесу і визначення його

результатів для їх удосконалення. Застосування педагогічної діагностики в професійній діяльності вчителя, спеціаліста в галузі освіти багато в чому залежить від таких чинників: розвитку теорії і науково обґрунтованої методології педагогічної діагностики; ефективної організації педагогічного діагностування, яка передбачає технологію і кваліметричні методи вимірювання; оптимального вибору релевантних засобів і способів реалізації цілей таким чином, щоб дії були точними й економічними; спеціальної професійної підготовки фахівців до педагогічного діагностування (Л. Давидова) [1, с. 122].

Для дидактичної системи сучасності характерне розумне поєднання педагогічного управління з власною ініціативою і самостійністю, активністю (Г. Цехмістрова, М. Фоменко) [8, с. 131–132]. Традиційна система контролю недостатньо спонукає до систематичного навчання (З. Слєпкань) [8, с. 146], загального розвитку особистості, активного творчого пошуку.

Проблема педагогічної діагностики виникла ще в період зародження педагогічної діяльності, оскільки суспільству потрібно було оцінювати результати навчання. Поняття «педагогічна діагностика» запропоновано К. Інгенкампом в 1968 р. в межах одного наукового проекту [3, с. 6], однак на сьогодні в літературі не існує єдиного чіткого визначення педагогічної діагностики. Так, К. Інгенкамп визначає педагогічну діагностику через її завдання і зауважує, що педагогічна діагностика спрямована передовсім на оптимізацію процесу індивідуального навчання; по-друге, на забезпечення в інтересах суспільства правильного визначення результатів навчання; по-третє, на зведення до мінімуму завдяки виробленим критеріям помилок у процесі переведення учнів з однієї навчальної групи до іншої, під час направлення їх на різні курси і вибору спеціалізації навчання [3, с. 8]. Дослідник також зауважує, що під діагностичною діяльністю розуміється процес, в ході якого (з використанням діагностичного інструментарію або без нього), дотримуючись необхідних наукових критеріїв якості, учитель спостерігає за учнями і проводить анкетування, обробляє дані спостережень і опитувань та інформує про отримані результати для того, щоб описати поведінку, пояснити її мотиви або передбачити поведінку в майбутньому [3].

На подібності, проте не тотожності педагогічної діагностики і наукового дослідження наголошує також Л. Давидова, яка вважає, що педагогічна діагностика – це різновид пізнання, який підкоряється загальним методологічним вимогам гносеології; оцінка і вимірювання внутрішнього стану досліджуваного об'єкта за визначеними ознаками і критеріями; особливий вид професійної діяльності, що має специфічну структуру [1, с. 123]. Відмінності між педагогічною діагностикою та науковим дослідженням, на думку вченої, полягають у тому, що в обох форм пізнання різні суб'єкти пізнання і різні за значущістю результати. Якщо наукове дослідження проводять учені, то педагогічну діагностику здійснюють практики, а висновки, отримані вченими, мають значення для науки загалом, водночас результати педагогічної діагностики, отримані практиком, мають значення лише для даного суб'єкта і певного педагогічного процесу, тобто мають прикладне значення [1, с. 125–126]. Схожу до зазначеної вище позиції щодо відмінностей між педагогічною діагностикою та науковим дослідженням висловлює Л. Лебедик [4].

За словами І. Підласого, педагогічна діагностика – прояснення всіх умов протікання дидактичного процесу, точне визначення його результатів. Так само як Л. Давидова, учений розрізняє діагностику як загальний підхід і діагностування як процес (складник) практичної педагогічної діяльності. Метою дидактичного діагностування дослідник вважає своєчасне виявлення, оцінювання й аналіз тривання навчального процесу в зв'язку з його продуктивністю [5, с. 544]. На його думку, без діагностики неможливо ефективно управляти дидактичним процесом та досягнути оптимальних для наявних умов результатів.

Такої ж позиції дотримуються також Г. Цехмістрова та М. Фоменко, які вважають, що педагогічну діагностику можна тлумачити як отримання інформації про стан і розвиток процесу навчання, виявлення умов, досягнень та недоліків цього процесу, визначення шляхів підвищення його ефективності та вдосконалення підготовки фахівців відповідно до поставленої мети [10, с. 129].

У працях З. Слєпкань розглянуто саме педагогічне діагностування як процес, що, на її погляд, є частиною наукової системи контролю, яка безпосередньо пов'язана з процесом визначення рівня знань, умінь і навичок, розвитку вихованості, оцінювання реальної поведінки студентів [8, с. 145].

Поняття «контроль» та «педагогічна діагностика», у низці праць дослідників, зокрема З. Слєпкань [8], О. Демченко [2], розглянуто як такі, з-поміж яких «контроль» є ширшим, ніж поняття «педагогічна діагностика». На їхню думку, педагогічна діагностика, оцінка й перевірка є складниками поняття контроль, саме на їхній основі відбувається корекція навчального процесу. Інша група вчених, до якої належать І. Підласий, Г. Цехмістрова, М. Челишкова, Ю. Красильник

укладають у діагностику більш глибокий і широкий зміст, ніж у традиційні контроль та перевірку знань, умінь учнів, а останні, на їхній погляд, лише констатують результати, не пояснюючи їхнього походження. Компютерна діагностика розглянута у роботах [6-7]. Діагностування ж розглядає результати у зв'язку з шляхами і способами їх досягнення, виявляє тенденції та динаміку формування продукту навчання. Отже, контроль, перевірка та оцінювання, накопичення статистичних даних, аналіз, виявлення динаміки, тенденцій, прогнозування подальшого розвитку є компонентами діагностування.

Л. Давидова підкреслює, що дослідження об'єкта з позицій не лише пізнання, а й перетворення, удосконалення є особливістю педагогічного діагностування [1, с. 127].

У запропонованій нами [9] діагностиці дослідницької компетентності майбутнього фахівця розмежовано два основних напрями: діагностування викладачем досягнень студентів та самодіагностика студентами власних результатів дослідницької компетентності. Розподіл за двома зазначеними напрямками стосується суб'єктів навчально-виховного процесу і діагностики та управління якістю дослідницької компетентності майбутніх фахівців зокрема, а діяльність цих суб'єктів спрямовано на три групи об'єктів, а саме: предметний, особистісний та діяльнісний складники.

Ми виокремили діагностування викладачами знань, умінь та навичок студентів з фахових предметів, у процесі яких власне й відбувається формування дослідницької компетентності майбутніх фахівців. На заняттях як контрольні-діагностичні процедури викладачами застосовуються традиційне усне та писемне опитування, різноманітні тести, що містять завдання різних рівнів складності і є основним інструментом діагностування дослідницької компетентності майбутнього фахівця як на кожному конкретному занятті, так і в процесі тематичного контролю в кінці кожного модуля. Саме цей метод є найбільш науково обґрунтованим засобом об'єктивного контролю. У процесі опанування модуля викладачі застосовують усне та письмове опитування як найбільш традиційні контрольні-діагностичні процедури, а також невеличкі тести як засоби поточного контролю. Тест дозволяє оцінити знання, уміння й навички, дослідницьку компетентність майбутнього фахівця, набуті в процесі опанування всього змісту модуля. Він має три рівні складності, від найнижчого до більш високого, про що студентам викладач має повідомити перед початком тестування, ознайомивши їх також зі шкалою оцінювання виконання тестових завдань. Кожен рівень містить чотири завдання, які розташовано так, що на нижчому рівні переважають завдання репродуктивного типу, а із зростанням рівня складності завдання стають більш продуктивними і продуктивно-творчими, що вимірює якість дослідницької компетентності майбутнього фахівця.

Студенти, виконуючи завдання тесту, починають з найнижчого рівня, поступово рухаючись до більш складних завдань. При цьому кожен студент має право самостійно визначити, на якому рівні і якому завданні закінчити виконання тесту, залежно від можливості відповісти на чергове завдання. Така система тестового завдання не лише дає змогу викладачеві виявити рівень дослідницької компетентності майбутнього фахівця, а й показує студентові його можливості з цієї дисципліни і, зокрема, в опануванні цього модуля, сприяє визначенню недоліків, стає підставою для окреслення подальшої траєкторії навчання.

Окрім виконання своєї основної функції – контрольні-діагностичної, яка полягає у виявленні рівня знань, умінь і навичок студентів, обсягу, глибини і якості сприйняття матеріалу, що вивчається, дослідницької компетентності майбутнього фахівця, тестування мотивує до активізації навчальної діяльності, стимулює самостійну діяльність студентів, сприяє розвитку навичок самоконтролю, формує прагнення до саморозвитку й самовдосконалення.

Викладач також отримує інформацію про рівень досягнень кожного студента і навчальної групи загалом, аналізує її для виявлення причин і чинників, що вплинули на встановлені результати, визначає рівень опанування студентами навичок дослідницької компетентності, і, зважаючи на ці дані, планує свою подальшу роботу відносно конкретних студентів, тобто з орієнтуванням на потреби та особливості кожного, і розробляє універсальні прийоми викладацької діяльності, при цьому окреслюючи шляхи і засоби розвитку відповідних умінь і навичок студентів, стимулювання в них інтересу до навчальних дисциплін та активності в пізнанні.

Отже, тестування як діагностичний інструмент виконує контрольну, навчальну, виховну і розвивальну функції, а також стимулювальну, формуючи у майбутнього фахівця позитивні мотиви навчання і розвитку дослідницької компетентності. Окрім цього, тестування слугує засобом зворотного зв'язку між викладачем і студентом, завдяки чому вносяться корективи у викладацьку діяльність, що зумовлює пошук нових, більш продуктивних методів і прийомів навчання і дозволяє педагогові управляти процесом підготовки майбутніх фахівців. Тести виконують і прогностичну функцію, дозволяючи викладачеві передбачити потенційні можливості студентів у засвоєнні

нового матеріалу, що дає змогу побудувати подальше викладання предмета, урахувавши можливі труднощі, які можуть виникнути в майбутньому. Результати тестування також впливають на роботу самого студента, сприяють розвитку його самостійності, стають засобом індивідуалізації в навчальному процесі, завдяки чому управління викладачем навчальною діяльністю студентів поступово поєднується з самоуправлінням студентів, що сприяє підвищенню якості підготовки фахівців. Іншими словами, завдяки запропонованому тесту можна оперативіно, досить швидко і неупереджено виявити обсяг, глибину і структуру знань, умінь і навичок студентів після опанування модулів дисциплін, а також досягти позитивних змін у розв'язанні одного з найактуальніших завдань сучасної освіти, а саме – у формуванні вмінь самоаналізу та самодіагностики, спрямуванні студентів на шлях самовдосконалення та самоосвіти.

Тестування, представлене в нашій методиці як контрольна-діагностична процедура щодо виявлення рівня знань, умінь і навичок майбутніх фахівців з навчальних предметів, на основі яких відбувається розвиток дослідницької компетентності майбутнього фахівця, дозволяє суб'єктам навчально-виховного процесу успішно керувати ним, оптимізувати та удосконалювати його, а в нашому випадку суттєво підвищувати ефективність дослідницької компетентності майбутніх фахівців, підготовки до виконання типових завдань їхньої майбутньої професійної діяльності.

Викладач за допомогою ретельно продуманих прийомів педагогічної діагностики створює умови для виникнення внутрішніх стимулів до розвитку дослідницької компетентності майбутнього фахівця, її усвідомлення студентом, подальшого розвитку мотиваційної сфери вже самим студентом. З-поміж таких прийомів можна назвати залучення студентів до активних видів навчальної та квазіпрофесійної діяльності; надання їм можливості виявляти в навчанні самостійність, ініціативність; забезпечення активної позиції студентів у навчанні; застосування проблемних ситуацій, проблемно-пошукових методів, рольових ігор тощо. Використання цих прийомів підвищує рівень мотивації студентів, зумовлює її якісні зміни, зовнішні мотиви поступово перетворюються на внутрішні, завдяки чому студенти виявляють наполегливість і старанність у навчанні, прагнуть до самовдосконалення, самодетермінації, усвідомлюють важливість і цінність навчання для подальших успіхів у професійній діяльності.

Висновки. Узагальнивши визначення поняття «педагогічна діагностика», зауважимо, що під педагогічною діагностикою дослідницької компетентності ми розуміємо отримання й аналіз інформації про стан, розвиток та умови перебігу навчального процесу, про його результати; виявлення досягнень і недоліків, чинників, що впливають на його ефективність та продуктивність. Метою педагогічної діагностики дослідницької компетентності майбутнього фахівця є не лише виявлення рівня знань, умінь та навичок студентів, а також аналіз умов протікання дидактичного процесу та їх безпосереднього впливу на рівень дослідницької компетентності; передбачення подальшого розвитку процесу отримання знань, удосконалення вмінь та навичок студентами; управління навчально-виховним процесом загалом. Уважаємо, що діагностика дослідницької компетентності майбутнього фахівця є своєрідним мотиватором як для викладача, так і для студента, змушуючи обох шукати шляхи підвищення якості навчально-виховного процесу та його результатів, стимулюючи розвиток суб'єктів діагностування. Результати діагностування дозволяють обґрунтовано зробити висновок про дії, важливі для отримання кращих результатів дослідницької компетентності та розвитку особистості, а також допомагають оптимальним чином скерувати розвиток конкретної педагогічної ситуації.

Перспективи подальших досліджень вбачаємо у застосуванні педагогічної діагностики такого змісту, яка дасть змогу організувати педагогічний процес, урахувавши індивідуальні особливості, підвищить рівень розвитку студентів і сформує в них навички самопізнання та самооцінки, завдяки яким студенти матимуть високий рівень дослідницької компетентності, зможуть управляти власною освітньою діяльністю.

Список використаних джерел

1. Давыдова Л. Н. Педагогическое диагностирование как компонент управления качеством образования: дисс. ... доктора пед. наук : 13.00.01, 13.00.08 / Давыдова Людмила Николаевна. – Астрахань, 2005. – 342 с.
2. Демченко О. М. Педагогічна діагностика як засіб оптимізації самостійної навчальної діяльності студентів медичних коледжів : автореф. дис. на здобуття наукового ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.09 «Теорія навчання» / О. М. Демченко. – Харків, 2008. – 21 с.
3. Ингенкамп К. Педагогическая диагностика / Ингенкамп К.; [пер. с нем.]. – М. : Педагогика, 1991. – 240 с.
4. Лебедик Л. В. Критерії і рівні сформованості педагогічної компетентності магістрів економіки / Л. В. Лебедик // Постметодика. – 2009. – №7 (91). – С. 49–54.

5. Подласый И. П. Педагогика. Новый курс : учебник для студ. пед. вузов: В 2 кн. / Подласый И. П. – М. : ВЛАДОС, 2000. – Кн. 1: Общие основы. Процесс обучения. – 2000. – 576 с.
6. Семеніхіна О.В., Друшляк М.Г. Інструменти контролю в ІГС «Математичний конструктор» / Олена Семеніхіна, Марина Друшляк // Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету: збірник наукових праць. – 2014. – № 2 (13). – С. 189-196.
7. Semenikhina O. On the Results of a Study of the Willingness and the Readiness to Use Dynamic Mathematics Software by Future Math Teachers [Електронний ресурс] / Olena Semenikhina, Marina Drushlyak // Proceedings of the 11th International Conference on ICT in Education, Research and Industrial Applications: Integration, Harmonization and Knowledge Transfer (ICTERI 2015). – Lviv, Ukraine, May 14-16, 2015. – P. 21-34. – Режим доступу: <http://ceur-ws.org/Vol-1356/> 6.
8. Слепкань З. І. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі : навч. посіб. / З.І. Слепкань. – К. : Вища шк., 2005. – 239 с.
9. Стрельников В.Ю. Психодіагностика на службі викладача вищої школи: Текст лекції / В. Ю. Стрельников. – Полтава: РВВ ПУСКУ, 2003. – 23 с.
10. Цехмістрова Г. С. Управління в освіті та педагогічна діагностика : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Г. С. Цехмістрова, Н. А. Фоменко. – К. : Видавничий Дім «Слово», 2005. – 280 с.

References

1. Davydova L. N. Pedagogicheskoe dyagnostyrovanye kak komponent upravlenyya kachestvom obrazovanyya: dyss. ... doktora ped. nauk : 13.00.01, 13.00.08 / Davydova Lyudmyla Nykolaevna. – Astrakhan', 2005. – 342 s.
2. Demchenko O. M. Pedagogichna diahnostryka yak zasib optymizatsiyi samostiyanoi navchal'noyi diyal'nosti studentiv medychnykh koledzhiv : avtoref. dys. na zdobuttya naukovoho stupenya kand. ped. nauk : spets. 13.00.09 «Teoriya navchannya» / O. M. Demchenko. – Kharkiv, 2008. – 21 s.
3. Ynhenkamp K. Pedagogicheskaya dyahnostryka / Ynhenkamp K.; [per. s nem.]. – M. : Pedagogyka, 1991. – 240 s.
4. Lebedyk L. V. Kryteriyi i rivni sformovanosti pedagogichnoyi kompetentnosti mahistriv ekonomiky / L.V.Lebedyk // Postmetodyka. – 2009. – №7 (91). – С. 49–54.
5. Podlasy Y. P. Pedagogyka. Novyy kurs : uchebnyk dlya stud. ped. vuzov: V 2 kn. / Podlasy Y. P. – M. : VLADOS, 2000. – Кн. 1: Obshchye osnovy. Protsess obuchenyya. – 2000. – 576 s.
6. Semenikhina O.V., Drushliak M.H. Instrumenty kontroliu v IHS «Matematychnyi konstruktor» / Olena Semenikhina, Maryna Drushliak // Naukovyi visnyk Melitopolskoho derzhavnoho pedagogichnoho universytetu: zbirnyk naukovykh prats. – 2014. – # 2 (13). – S. 189-196.
7. Semenikhina O. On the Results of a Study of the Willingness and the Readiness to Use Dynamic Mathematics Software by Future Math Teachers [Електронний ресурс] / Olena Semenikhina, Marina Drushlyak // Proceedings of the 11th International Conference on ICT in Education, Research and Industrial Applications: Integration, Harmonization and Knowledge Transfer (ICTERI 2015). – Lviv, Ukraine, May 14-16, 2015. – P. 21-34. – Режим доступу: <http://ceur-ws.org/Vol-1356/> 6.
8. Slyepkan' Z. I. Naukovi zasady pedagogichnoho protsesu u vyshchiy shkoli : navch. posib. / Z.I. Slyepkan'. – K. : Vyshcha shk., 2005. – 239 s.
9. Strel'nikov V.YU. Psykhodiahnostryka na sluzhbi vykladacha vyshchoyi shkoly: Tekst lektsiyi / V. YU. Strel'nikov. – Poltava: RVV PUSKU, 2003. – 23 s.
10. Tsekhmistrova H. S. Upravlinnya v osviti ta pedagogichna diahnostryka : navchal'nyy posibnyk dlya studentiv vyshchykh navchal'nykh zakladiv / H. S. Tsekhmistrova, N. A. Fomenko. – K. : Vydavnychy Dim «Slovo», 2005. – 280 s.

ПЕДАГОГИЧЕСКАЯ ДИАГНОСТИКА ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ БУДУЩЕГО СПЕЦИАЛИСТА

Стрельников Виктор

Донецкий национальный университет имени Василя Стуса (г. Винница), Украина

Аннотация. Предложена педагогическая диагностика исследовательской компетентности будущего специалиста, которая базируется на ряде концептуальных положений, отражающих современные тенденции развития образования: направленность образовательного процесса и диагностики на профессионально-личностное развитие будущего специалиста; признание студента как активного субъекта учебной деятельности, сочетании управленческой деятельности преподавателя и самоуправленческой деятельности студента в целостном управленческом цикле. Рассмотрение педагогических явлений и процессов с позиций системного подхода позволяет

представить диагностику как сложный объект, элементы которого определяются целым и обуславливают функционирование всей системы в целом. Показано, что диагностика исследовательской компетентности будущего специалиста является своеобразным мотиватором как для преподавателя, так и для студента, заставляя обоих искать пути повышения качества учебно-воспитательного процесса и его результатов, стимулируя развитие субъектов диагностирования.

Ключевые слова: педагогическая диагностика, исследовательская компетентность, диагностическая деятельность преподавателя, самодиагностическая деятельность будущего специалиста.

PEDAGOGICAL DIAGNOSTICS OF RESEARCH COMPETENCE OF THE FUTURE SPECIALISTS

Strelnikov Viktor

Vasyl' Stus Donetsk National University

Abstract. *The proposed pedagogical diagnostics of the research competence of a future specialist is based on a number of conceptual provisions that reflect the current trends in the development of education: the orientation of the educational process and diagnosis on the professional and personal development of a future specialist; recognition of the student as an active subject of educational activity, which is reflected in the combination of teacher's management activities and student self-management activities in the integral management cycle; the consideration of pedagogical phenomena and processes from the point of view of the system approach, which makes it possible to present the diagnostics as a complex object, whose elements are determined by the whole and predetermine the functioning of the whole system as a whole. It is shown, that diagnostics of research competence of the future specialist is a kind of motivator both for the teacher and for the student, forcing both to search ways to improve the quality of the educational process and its results, stimulating the development of subjects of studies.*

Key words: *pedagogical diagnostics, research competence, teacher's diagnostics activity, self-diagnostic activity of the future specialist.*